

Geld groeit straks wél aan de Nederlandse bomen!

Pilot maakt Amerikaans kapitaalberekeningsprogramma iTree geschikt voor Nederland

De Vereniging Stadswerk Nederland en de Vereniging Hoveniers en Groenvoorzieners zijn sinds begin 2015 bezig om het Amerikaanse iTree naar Nederland te halen. iTree is een rekenmodel dat de waarde van bomen in geld uitdrukt. Het programma is vertaald en klaar voor een pilot in de deelnemende Nederlandse gemeenten.

Auteur: Santi Raats

4 min. leestijd

iTree, dat boombaten in geld uitdrukt en op een wetenschappelijke manier onderbouwt, bestaat sinds 2007 in Amerika. De winst zit hem bijvoorbeeld in het in beeld brengen van regenwaterregulering, afvang van vervuilende stoffen uit de lucht, CO2-reductie, waardeinstijging van onroerend goed en schaduwwerking. Het softwareprogramma is ook beschikbaar in modules voor ecologie, ontwerp en stadsklimaat.

New York

Matthew Wells, de boombeheerder van New York, gebruikte het programma. Met de wetenschappelijke onderbouwing van de uitrollende waardes in het iTree-rapport, genaamd 'Million Trees NYC Planning Protection', overtuigde hij de politiek ervan dat elk van de 22.000 bomen die jaarlijks worden aangeplant, 208 dollar oplevert, met een rendement van vijf maal de investering. Met andere woorden: elke dollar levert er vijf op qua waarde die je kunt toeschrijven aan de baten van bomen. Het leverde Wells ook wat op: er werd een programma uitgerold voor de aanplant van één miljoen bomen in New York. Dat was een immense toevoeging aan het geschatte bestaande bomenbestand in de stad van 2 miljoen parkbomen en 615 duizend laan- en straatbomen.

Assetmanagement

Maarten Loeffen, directeur bij de Vereniging Stadswerk Nederland: 'Wij zaten begin vorig jaar om de tafel met een aantal gemeenten om te peilen wat iTree voor hen zou kunnen betekenen.

Zij bleken allemaal een grote behoefte te hebben aan cijfers voor de professionalisering van hun assetmanagement op het gebied van bomen. iTree is voor boombeheerders om twee redenen van belang: zij krijgen hiermee een managementtool in handen om de politiek te benaderen, en door de waardebeschrijving in harde euro's krijgt de publieke opinie een andere kijk op groen. Dat heeft op zijn beurt een positieve invloed op groenbeleid.' Hoofdstedelijk bomenconsulent Hans Kaljee beaamt dat. 'Bomen staan te multitasken en iTree kan dat burgers duidelijk maken. Wanneer ergens vijfhonderd bomen tegen de vlakte gaan, maakt dit programma meteen inzichtelijk welke bijdragen de bomen hebben geleverd. Die waarden, uiteindelijk in geld uitgedrukt, kan men moeilijk negeren en dus zal daarop een geschikte compensatie volgen.'

Voordeel voor deelnemers

De gemeente Amsterdam neemt deel aan de pilot. Kaljee zet daarmee in op een kennisvoorsprong. 'Wanneer iTree later geschikt is gemaakt voor Nederland, hebben wij er al een keer mee gewerkt. We kunnen ons dan richten op een nog betere toepassing. Mijn droom is dat het mogelijk wordt voor de Amsterdamse burgers om met hun computer-muis de boom voor hun deur aan te klikken en te zien wat die boom voor zijn omgeving betekent. Ik sta te popelen om te zien hoe de beleving van groen van de burgers verandert. Dat groen méér wordt dan alleen maar "kijkgroen".'

De pilot

De pilot duurt circa twee jaar en wordt opgesplitst in trajecten. Zoals het zich nu laat aanzien, is er in totaal plaats voor ongeveer vijftien deelnemende gemeenten. Het iTree-pilotteam gaat van start met vijf gemeenten: Amsterdam, Den Haag, Dordrecht, Heerhugowaard en Rotterdam. Andere gemeenten, waaronder Eindhoven, Haarlem en Utrecht, hebben ook aangegeven met een pilot te willen deelnemen aan het project. Hoofdstedelijk bomenconsulent Hans Kaljee vertelt namens deze deelnemers wat hun rol is: 'Deze steden dragen bij aan de pilot met een investering van 10 tot 15 duizend euro. Hiermee gaan de deelnemende boomadviesbureaus aan de slag. Dit zijn de bedrijven BTL Bomendienst, Cobra Adviseurs, Boomadviesbureau De Groot, Terra Nostra Boomadvies en Bomenwacht Nederland.'

Maarten Loeffen, directeur bij de Vereniging Stadswerk Nederland: 'Het is de bedoeling dat de boomadviesbureaus met iTree de bomenbestanden bij de gemeenten gaan inventariseren in een pilotgebied. De deelnemende gemeenten krijgen zo een eerste inzicht. De pilots vormen samen de basis voor een eerste versie van i-Tree Nederland. Bij elk deelnemend boomadviesbureau zorgt iemand op managementniveau voor de opstelling van het projectplan, waarnaast een adviseur betrokken is bij de daadwerkelijke pilotuitvoering.' De pilot zal bestaan uit het inventariseren van de gegevens uit de boombestanden van de deelnemende gemeenten. 'De iTree-werkers zullen vooral

Fons van Kuik, Wageningen University & Research

David van Uden, operationeel directeur BTL Bomendienst

gebruiken wat voorhanden is op het gebied van beheer- en VTA-gegevens', aldus Loeffen. 'De gegevens mogen best een jaar oud zijn. Dataverwerking is belangrijker.'

'De groeicurves uit de Amerikaanse versie van iTree kunnen we in Nederland waarschijnlijk niet gebruiken'

Almere avant la lettre

BTL Bomendienst heeft een paar jaar geleden een iTree-pilot in Almere uitgevoerd. De pilot maakte duidelijk wat de mogelijkheden van i-Tree kunnen zijn, maar toonde ook dat er nog flink aan gesleuteld moet worden om in Nederland tot concrete en bruikbare resultaten te komen, onder meer vanwege de lage leeftijd van de bomen van Almere: de bomen zijn daar niet ouder dan dertig jaar. Ook wordt de pilot dit jaar in gemeenten van uiteenlopende grootte uitgevoerd met een grotere diversiteit aan bomen. Maar het hoofddoel van deze pilot is om een vertaalslag te maken van de Amerikaanse vertrekpunten naar de Nederlandse. Literatuuronderzoek Wageningen en Larenstein Wageningen University & Research en Van Hall Larenstein werken daarom ook mee aan de iTree-pilot. Fons van Kuik van Wageningen University

& Research: 'Parallel aan de praktijkinventarisatie met iTree doe ik research in de wetenschappelijke literatuur, om te zien of we in Europa, en dus ook in Nederland, op sommige punten beter kunnen rekenen met andere vertrekpunten. En of er wetenschappelijke informatie bestaat waarmee we iTree verder kunnen "voeden".'

In Londen is het hele bomenbestand in kaart gebracht met de Amerikaanse versie van iTree. Maar – om maar wat te noemen – in Londen regent het gemiddeld twee keer zo veel als in Amerika, waardoor de vraag rijst of met deze waardeberekening een getrouw beeld is ontstaan. Met Europese subsidie gaan studenten met iTree aan de slag, om het goed te laten aansluiten op de Nederlandse weers-, groei-, en bodemomstandigheden.

Andere factoren

Een van de mogelijke verschillen tussen Nederland en Amerika ligt in het andere klimaat dat we hier hebben. David van Uden, operationeel directeur van deelnemend bedrijf BTL Bomendienst, verklaart: 'Daardoor hebben wij te maken met groeicurves die afwijken van de ingeladen waarden in de iTree-software. Groeicurves zeggen iets over de kroongrootte, het bladvolume en de groeisnelheid, wat weer iets zegt over de hoeveelheid CO2 die in een boom ligt opgeslagen. Waarschijnlijk kunnen we de groeicurves uit de Amerikaanse versie van iTree dan ook niet gebruiken. Het kan ook zijn dat de bedrijven tijdens de iTree-inventarisatie merken dat ze rekening moeten houden met aspecten waarin de Amerikaanse versie van iTree überhaupt nog niet voorziet. Bepaalde cultivars van linde of iep komen op grote schaal voor in Nederland, maar nauwelijks in Amerika.'

Van Uden geeft een ander voorbeeld: 'In Nederland staan bomen nog geregeld in te kleine groeiplaatsen. iTree neemt de factor groeiplaatsgrootte niet echt in aanmerking: in Amerika is ruimte in overvloed om groen aan te planten. Maar een kleine groeiplaats is wel direct van invloed op de kapitale boomwaarde. In Nederland is deze factor bepalend.'

'Wageningen University & Research noteert dit soort Nederlandse meetfactoren', verklaart Loeffen. 'Op deze manier verzamelen we zo veel mogelijk data, die we later gebruiken om iTree om te zetten naar een versie die toepasbaar is op de Nederlandse omstandigheden. Maar andersom nemen de boomadviesbureaus die de pilot uitvoeren de inzichten van Wageningen University & Research ook direct mee.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6506

Maarten Loeffen, directeur Stadswerk

Hans Kaljee, hoofdstedelijk bomenconsulent